

засобів та реквізитів документів (підписів, печаток, штампів) тощо) обліки мають бути створені для власного службового користування на користь ефективності досудового розслідування.

Список використаних джерел

1. Список використаних джерел 1. Закон України "Про Державне бюро розслідувань" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2016, № 6, ст.55) [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Електронні дані. – [Київ : Верховна Рада України, 1994-2019]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19> . – Назва з екрану.

2. Наказ Міністерства внутрішніх справ України 10.09.2009 № 390 «Про затвердження Інструкції з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС» [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Електронні дані. – [Київ : Верховна Рада України, 1994-2019]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09> . – Назва з екрану.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88) [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Електронні дані. – [Київ : Верховна Рада України, 1994-2019]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> . – Назва з екрану.

Мельник Роман Володимирович,
доцент кафедри цивільного,
господарського, адміністративного
права та правоохоронної діяльності
інституту права та суспільних
відносин університету «Україна»,
кандидат юридичних наук

ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ ВИБУХОВОГО ПРИСТРОЮ. КЛАСИФІКАЦІЯ ВИБУХОВИХ ПРИСТРОЇВ

Під *вибуховим пристроєм (ВП)* розуміється матеріально-технічна система одноразового застосування, що складається з заряду хімічного вибухової речовини, конструктивно об'єднаний з засобом підривання і призначена для здійснення в злочинних цілях вибуху, який володіє достатнім уражаючу дію.

Для ВП характерні наступні відмітні ознаки, а саме:

1) одноразовість дії, тобто після спрацьовування ВП руйнується і не підлягає повторному використанню;

2) використання енергії вибуху. Для виробництва вибуху використовуються хімічні сполуки, суміші або інші речовини, здатні до вибуху під впливом зовнішніх імпульсів;

3) виготовлення як промисловим, так і саморобним (кустарним) способом;

4) призначення для ураження людей або знищення, ушкодження різного роду об'єктів у злочинних цілях;

5) заряд ВР і засоби його підривання повинні бути конструктивно об'єднані між собою в одну матеріально-технічну систему, придатну для вибуху.

Пристрій визнається вибуховим, якщо воно містить всі перераховані ознаки.

При вчиненні злочинів застосовуються ВУ як промислового, так і саморобного виробництва. Перші являють собою пристрої, виготовлені промисловим способом у відповідності з нормативно-технічною документацією і мають військове і господарське призначення.

Основними видами ВП *військового призначення* є боєприпаси та імітаційні засоби.

Вибухові пристрої *господарського призначення* використовуються в гірничодобувній, нафтовій і газовій промисловості, в будівництві, при проведенні кінозйомок і т. д. і являють собою конструктивно оформлені заряди, тобто випускаються промисловістю в певному об'ємі і масі. Ці заряди готові до застосування, однак для їх вибуху потрібна наявність засобів підривання. Вони мають, як правило, оболонку, виконану з паперу або поліетилену з нанесеним маркуванням, що вказує на марку ВВ і його вага.

Саморобний вибуховий пристрій (СБП) – такий пристрій, у якому використаний хоча б один з елементів конструкції саморобного або кустарного виготовлення. Вони виготовляються в одиничному екземплярі або невеликими партіями і в конструктивному плані мають аналоги серед промислових зразків.

Всі ВУ можна класифікувати і за іншими підставами. По потужності вони поділяються на пристрої: великої потужності (з набоями масою більше 250 г у тротиловому еквіваленті); середньої потужності (з набоями масою від 100 до 250 м): малої потужності (з набоями масою до 50-100 м).

Залежно від механізму приведення ВП в дію розрізняють пристрої: механічного, електричного, вогневого, хімічного типів, а також комбінованого (поєднання декількох - наприклад, електричного з вогневим) типу.

За термінами дії всі ВУ підрозділяються на пристрої: уповільненої дії (спрацьовує після закінчення заздалегідь встановленого проміжку часу, від декількох хвилин до декількох годин); короткоуповільненої (час уповільнення становить від 3 до 10 с); миттєвого (спрацьовує від різного роду зовнішніх впливів миттєво; наприклад, при натисканні, натягу або обриві дроту і т. д.); змішаної дії (спрацьовує при попаданні в перешкоду або на землю, а також через кілька секунд після спрацьовування накольного механізму, у разі якщо удару ВП про що-небудь не відбулося; такими ВП є, наприклад, гранати ПГО і РГН з запалами УДЗ).

Крім того, всі ВП можна розділити на дві великі групи за ступенем керованості: керовані (провідникового, радіосигнал); некеровані, що спрацьовують при впливі на чутливий елемент.

Некеровані ВП, в свою чергу, можуть бути: контактні (спрацьовують при зіткненні з метою); неконтактні (спрацьовують на траєкторії польоту без взаємодії з метою після закінчення певного часу).

Список використаних джерел

1. Маркусь В. О. Криміналістика. Навчальний посібник – К.: Кондор, 2007. – 558 с.

Михайличенко Борис Валентинович,
завідувач кафедри судової медицини
та медичного права Національного
медичного університету імені
О.О. Богомольця, доктор медичних
наук, професор

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ОБ'ЄКТІВ НЕБІОЛОГІЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ

Під час розслідування злочинів проти здоров'я та особливо проти життя людини слідство має вирішити низку питань, серед яких завжди наявні питання медичного та біологічного характеру. Для їх вирішення призначають судово-медичну експертизу, яку виконує судово-медичний експерт. Судово-медична експертиза надає суттєву допомогу слідству у розслідуванні таких злочинів і її проводять з метою дослідження «на підставі спеціальних знань матеріальних об'єктів, що містять інформацію про обставини справи, яка перебуває в провадженні органів дізнання, слідчого, прокурора чи суду» [1].

Компетенція судово-медичної експертизи розповсюджується на проведення експертизи трупів у випадках насильницької смерті, в тому числі і при підозрі застосування насилля, експертизи потерпілих, обвинувачених та інших осіб, речових доказів та на матеріали кримінальних і цивільних справ. Під час проведення судово-медичної експертизи судово-медичний експерт використовує спеціальні знання із судової медицини. Зважаючи на те, що судова медицина є медичною науковою дисципліною і знання з неї набувають студенти, які навчаються у вищих медичних навчальних закладах, то безперечно, такими спеціальними знаннями є знання з медицини та біології.

Однак, під час розслідування кримінальних справ експертизу у бюро-судово-медичної експертизи призначають не тільки стосовно постраждалої особи, але й речових доказів як біологічного так і небіологічного походження. Такими об'єктами небіологічного походження є одяг, на якому наявні ушкодження у випадку, наприклад, транспортних пригод,